

Čtvrtek 8. října 2020

P9_TA(2020)0260

Situace etiopských migrantů v zajišťovacích zařízeních v Saudské Arábii

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. října 2020 o situaci etiopských migrantů v zajišťovacích zařízeních v Saudské Arábii (2020/2815(RSP))

(2021/C 395/08)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Saudské Arábii, zejména na usnesení ze dne 11. března 2014 o Saudské Arábii, jejích vztazích s EU a její úloze na Blízkém východě a v severní Africe ⁽¹⁾, na usnesení ze dne 12. února 2015 o případu Ráífa Badawího ⁽²⁾, na usnesení ze dne 8. října 2015 o případu Alího Mohameda an-Nimra ⁽³⁾, na usnesení ze dne 31. května 2018 o situaci obránců ženských práv v Saudské Arábii ⁽⁴⁾, na usnesení ze dne 25. října 2018 o zabití novináře Džamála Chášukdžího na konzulátu Saudské Arábie v Istanbulu ⁽⁵⁾, na usnesení ze dne 25. února 2016 o humanitární situaci v Jemenu ⁽⁶⁾ a na usnesení ze dne 30. listopadu 2017 o situaci v Jemenu ⁽⁷⁾ a ze dne 4. října 2018 o situaci v Jemenu ⁽⁸⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 3. května 2018 o ochraně migrujících dětí (2018/2666(RSP)) ⁽⁹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 5. dubna 2017 o pohybech uprchlíků a migrantů: úkoly vnější činnosti EU (2015/2342(INI)) ⁽¹⁰⁾,
 - s ohledem na prohlášení Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze dne 15. září 2020 nazvané „Naléhavá opatření nutná k řešení vazebních podmínek v Království Saudská Arábie: generální ředitel IOM“;
 - s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 19. prosince 2018 nazvanou „Globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci“;
 - s ohledem na Úmluvu OSN o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že podle zpráv organizace Human Rights Watch je od dubna 2020 přibližně 30 000 etiopských migrantů, včetně těhotných žen a dětí, svěvolně zadržováno v Saudské Arábii, a to v hrozných podmínkách poté, co je hutijské orgány násilně vyhostily ze severního Jemenu; vzhledem k tomu, že mnozí z těchto migrantů údajně překročili hranici pod křížovou palbou saúdských a hutijských ozbrojených sil; vzhledem k tomu, že 2 000 migrantů, kteří uvízli na jemenské straně hranice, zůstávají podle dostupných zpráv v otřesných podmínkách, které se v důsledku pandemie COVID-19 ještě zhoršily, a nemají přístup k základním potřebám;
- B. vzhledem k tomu, že saúdské jednotky násilně zadržely migrující pracovníky a držely je v zajišťovacím zařízení al-Dayer a poté je přesunuly do deseti dalších zajišťovacích zařízení, zejména do věznice Shmeisi mezi městy Džidda a Mekka a do centrální věznice v Džizánu, v níž se údajně nacházejí tisíce zadržovaných Etiopanů; vzhledem k tomu, že podle etiopských konzulárních úřadů jim chybí dostatek potravin a vody, odpovídající hygienické podmínky a zdravotní péče a nebyly jim ošetřeny střelné rány; vzhledem k tomu, že bylo hlášeno několik úmrtí, včetně úmrtí dětí, a několik zadržovaných osob se pokusilo o sebevraždu; vzhledem k tomu, že saúdské bezpečnostní síly údajně krutě mučily osoby, které se pokusily konfrontovat ostrahu kvůli podmínkám, v nichž žijí;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 378, 9.11.2017, s. 64.

⁽²⁾ Úř. věst. C 310, 25.8.2016, s. 29.

⁽³⁾ Úř. věst. C 349, 17.10.2017, s. 34.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 76, 9.3.2020, s. 142.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 67.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 35, 31.1.2018, s. 142.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 104.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 11, 13.1.2020, s. 44.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 41, 6.2.2020, s. 41.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 39.

Čtvrtek 8. října 2020

- C. vzhledem k tomu, že migrující pracovníci, včetně pracovníků z afrických a asijských zemí, tvoří podle odhadů 20 % obyvatelstva Saúdské Arábie, hrají zásadní úlohu v hospodářství Saúdské Arábie a dalších zemí tohoto regionu, přičemž většina z nich zaujímá málo placená a často fyzicky náročná pracovní místa; vzhledem k tomu, že jejich vykořisťování a zneužívání jako levné pracovní síly, která má jen malý nebo žádný přístup k právům, je dobře zdokumentováno v četných zprávách OSN a dalších mezinárodních organizací;
- D. vzhledem k tomu, že podle tzv. systému kafala, což je nekalý systém sponzorství víz, který organizace pro lidská práva označují jako novodobé otroctví, nemohou migrující pracovníci vstoupit na území země nebo je opustit ani nemohou změnit zaměstnání bez souhlasu jejich sponzora, nevztahuje se na ně právní ochrana a často nejsou vůbec placeni nebo jsou placeni nedostatečně; vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie údajně zvažuje zrušení systému kafala;
- E. vzhledem k tomu, že v důsledku pokračující pandemie COVID-19 se zvyšuje tlak na zranitelné skupiny, zejména migrující pracovníky v Saúdské Arábii, ale také v dalších zemích v této oblasti, což způsobilo vyšší míru diskriminace a nepřátelství vůči těmto lidem; vzhledem k tomu, že migranti jsou často stigmatizováni za to, že údajně přinesli onemocnění COVID-19, a v důsledku toho často přicházejí o práci a dostávají se do velmi nebezpečných situací, kdy jsou často bez bydlení nebo platu, a tudíž mají jen velmi málo prostředků k legalizaci svého postavení nebo k vlastnímu financování potenciálního návratu do rodné země;
- F. vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie zahájila v listopadu 2017 kampaň zaměřenou proti migrantům obviněným z porušování nařízení a právních předpisů v oblasti pobytu, bezpečnosti hranic a práce; vzhledem k tomu, že saúdské orgány v září 2019 oznámily, že díky kampani bylo více než 3,8 milionů osob zatčeno a více než 962 000 osob bylo odsouzeno k vyhoštění; vzhledem k tomu, že podle Mezinárodní organizace pro migraci bylo v období od května 2017 do dubna 2020 ze Saúdské Arábie zpět do Etiopie vyhoštěno přibližně 380 000 Etiopanů;
- G. vzhledem k tomu, že etiopská vláda si je vědoma otřesných podmínek, za nichž jsou jejich občané zadržováni v Saúdské Arábii; vzhledem k tomu, že platby od Etiopanů žijících v zahraničí tvoří významnou součást etiopského hospodářství a mají zásadní význam pro mnoho rodin;
- H. vzhledem k tomu, že saúdské orgány neprovedly žádné účinné vyšetřování, a to i přesto, že na začátku září 2020 oznámily, že tuto záležitost prošetří; vzhledem k tomu, že podmínky zadržování se ještě zhoršily, neboť zadržované osoby jsou bity a jsou jim zabavovány mobilní telefony;
- I. vzhledem k tomu, že špatné zacházení s migranty zapadá do širšího kontextu rozsáhlého porušování lidských práv v Saúdské Arábii; vzhledem k tomu, že saúdské orgány využily omezení zavedená z důvodu boje proti pandemii COVID-19 jako záminku k dalšímu porušování lidských práv politických vězňů, jako je bojovnice za práva žen Ludžajn al-Hadlúlová a členové vládnoucí rodiny, kteří vyjádřili nesouhlas, jako je princezna Basmah bint Saúd a princ Salmán bin Abduláziz bin Salmán, a to tím, že jsou svévolně drženi ve vazbě bez možnosti styku s okolím; vzhledem k tomu, že zatčení těchto a dalších politických aktivistů je součástí tvrdého potlačování opozice ze strany saúdských orgánů, které zahrnuje i vraždu novináře Džamála Chášukdzího na saúdkoarabském konzulátu v Istanbulu v roce 2018, v jehož případě dosud nebylo dosaženo řádné odpovědnosti;
- J. vzhledem k tomu, že podle zvláštní zpravodajky OSN pro mimosoudní, zrychlené nebo svévolné popravky se saúdské orgány dopouštějí zneužívání prostřednictvím technologie elektronického sledování; vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie je jednou z pěti zemí s nejvyšším počtem vykonaných trestů smrti na světě,
- K. vzhledem k tomu, že Království Saúdská Arábie má jednu z nejnižších úrovní ratifikace základních mezinárodních smluv v oblasti lidských práv a neratifikovalo hlavní nástroje týkající se ochrany proti svévolnému zadržování a zadržování přistěhovalců, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení (který stanoví vnitrostátní mechanismy prevence a kontroly zadržení), Úmluvy o migrujících pracovnících, Úmluvy o uprchlících a Úmluvy o bezdomovectví;
- L. vzhledem k tomu, že vysoký představitel Josep Borrell na své schůzce s ministrem zahraničních věcí Saúdské Arábie Faisalem Bin Farhánem ál-Saúdem, která se konala dne 29. září 2020 v Bruselu, zopakoval, že EU má v úmyslu zintenzívnit dialog o lidských právech;

Čtvrtek 8. října 2020

1. důrazně odsuzuje špatné zacházení s etiopskými migranty a porušování jejich lidských práv, zejména v zajišťovacích zařízeních v Saúdské Arábii; vyzývá saúdské orgány, aby okamžitě propustily všechny zadržované osoby s upřednostněním těch, kteří se nacházejí v nejzranitelnějších situacích, včetně žen a dětí;
2. vyzývá saúdské orgány, aby zajistily, že každá osoba vstupující do Saúdské Arábie z Jemenu tak bude moci činit bezpečně a bude přepravena do vhodného přijímacího střediska, které splňuje mezinárodní normy týkající se potravin, lékařských a zdravotnických služeb, sanitárních zařízení, osobní hygieny, oken a světla, oblečení, podlahové plochy, teploty, ventilace a pohybu na čerstvém vzduchu, a v němž jsou zavedena veškerá nezbytná opatření k omezení šíření onemocnění COVID-19, tuberkulózy a dalších onemocnění; vyzývá k pokusům nalézt nevazební alternativy k zadržování migrantů a uprchlíků a odmítá v tomto smyslu jakékoli nelidské či ponižující zacházení s migranty;
3. naléhavě vyzývá Saúdskou Arabii, aby okamžitě ukončila mučení a jiné špatné zacházení se zadržovanými osobami a aby poskytla odpovídající psychickou a fyzickou péči všem, zejména obětem znásilnění; připomíná, že jak objasnil Výbor OSN pro práva dítěte, děti by nikdy neměly být zajišťovány pro účely přistěhovalectví a jejich zajištění nelze nikdy odůvodnit nejlepším zájmem dítěte; vyzývá saúdské orgány, aby neprodleně propustily děti spolu s jejich rodinnými příslušníky a aby zajistily bezpečné nevazební alternativy k zadržení, které umožní pravidelný přístup humanitárním organizacím;
4. naléhavě žádá saúdské orgány, aby provedly nezávislé a nestranné vyšetřování všech údajných porušení lidských práv, včetně střelby na migranty na hranicích a nezákonného zabíjení, mučení a jiného špatného zacházení během zadržování, aby pohnaly veškeré pachatele k odpovědnosti při spravedlivých procesech, které splňují mezinárodní standardy a neuplatňují trest smrti ani tělesné tresty, a aby poskytly odpovídající psychickou a fyzickou péči těm, kteří trpí v otřesných podmínkách;
5. naléhavě žádá saúdské orgány, aby okamžitě umožnily nezávislým mezinárodním pozorovatelům, včetně zvláštního zástupce EU pro lidská práva, vstoupit do země, pravidelně monitorovat vězeňská a zadržovací zařízení, provádět nestranné vyšetřování údajného mučení a podezřelých úmrtí během zadržení a vykonávat soukromé a pravidelné návštěvy vězňů;
6. znovu opakuje výzvu vysoké komisařky OSN pro lidská práva k propuštění všech osob zadržovaných bez dostatečného právního základu, zajištění odpovídajícího přístupu ke zdravotní péči a vytvoření podmínek pro řádné uplatňování opatření ke zmírnění pandemie, např. omezení fyzického kontaktu;
7. připomíná saúdským orgánům znovu jejich mezinárodní povinnosti vyplývající z Všeobecné deklarace lidských práv, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a z Úmluvy OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání;
8. je si vědom toho, že ekonomika Saúdské Arábie vděčí za své bohatství a prosperitu částečně zhruba 13 milionům zahraničních pracovníků a migrantů, kteří tam žijí, a proto konstatuje, že probíhající domácí proces modernizace musí zahrnovat reformu pracovní a imigrační politiky, aby byly zajištěny odpovídající pracovní podmínky pro zahraniční pracovníky a předešlo se jejich stigmatizaci a vykořisťování;
9. vyzývá vládu Saúdské Arábie, aby společně s Mezinárodní organizací práce pracovala na úplném zrušení systému kafala a poskytla všem migrantům pracujícím v této zemi odpovídající právní záruky, např. prostřednictvím strukturálních inspekcí jejich pracovních podmínek; je znepokojen obzvláště negativním dopadem systematické diskriminace migrantek, a zejména migrantek pracujících v cizích domácnostech, které jsou více vystaveny riziku fyzického zneužívání, extrémně dlouhé pracovní doby a nedostatečné svobody pohybu a které často trpí v důsledku toho, že jejich zaměstnavatelé mají kontrolu nad tím, zda změní pracovní místo či opustí zemi; vyzývá vládu Saúdské Arábie, aby ratifikovala základní úmluvy Mezinárodní organizace práce o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat (č. 87) a o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat (č. 98);
10. žádá záruky, že nedojde k žádnému masovému navracení a žádosti o azyl budou přezkoumány individuálně;

Čtvrtek 8. října 2020

11. žádá etiopskou vládu, aby usnadnila dobrovolnou, bezpečnou a důstojnou repatriaci veškerých etiopských migrantů co nejrychleji, a to i se zapojením Mezinárodní organizace pro migraci, a přitom dala přednost ženám, dětem a zranitelným osobám; požaduje, aby veškerým státním příslušníkům zadržovaným v Saúdské Arábii byla poskytnuta konzulární pomoc a návštěvy, a vybízí etiopskou vládu, aby včas a efektivně reagovala na žádosti o podporu;
12. znovu opakuje, že podporuje globální pakt OSN o bezpečné, řízené a legální migraci, jelikož prosazuje standardy, které umožňují hostitelským zemím lépe chránit základní lidská práva zranitelných skupin, jako jsou etiopští ekonomičtí migranti, kteří uvízli v Saúdské Arábii a Jemenu;
13. bere na vědomí skutečnost, že Saúdská Arábie i Etiopie mají vzájemně zájem na zřízení mechanismu pro spolupráci v oblasti mobility, který má usnadnit doplňkovost jejich pracovních trhů, a připomíná, že globální pakt OSN o bezpečné, řízené a legální migraci poskytuje poradenství a budování kapacit v této oblasti;
14. vyjadřuje znepokojení nad zhoršujícím se pronásledováním obránců lidských práv v Saúdské Arábii a nad hrubě nespravedlivými soudními procesy s migranty a příslušníky místní šíitské menšiny; bere na vědomí nedávné oznámení, že ve většině případů bude bičování jako druh trestu nahrazeno trestem odnětí svobody; naléhavě žádá vládu Saúdské Arábie, aby okamžitě uvalila moratorium na trest smrti a veškeré druhy tělesných trestů, včetně amputace a bičování, s cílem úplně je zrušit;
15. vyzývá ESVČ a členské státy, aby požadovaly, aby Saúdská Arábie okamžitě propustila všechny osoby neoprávněně zadržené za to, že vykonávaly svá základní práva, např. obránce ženských práv, politické aktivisty atd.; vyjadřuje znepokojení ohledně situace neoprávněně zadržného držitele Sacharovovy ceny z roku 2015 Ráífa Badawího, který byl údajně ve vězení předmětem pokusu o vraždu, a požaduje jeho okamžité a bezpodmínečné propuštění;
16. vyzývá Království Saúdské Arábie, aby upustilo od systematické diskriminace žen, migrantů a migrantek a menšin, včetně náboženských menšin; odsuzuje skutečnost, že navzdory vítaným reformám situace žen, které probíhají od roku 2019, stále existují zákony, které je diskriminují, např. co se týče jejich osobního postavení, a stále nebyl plně zrušen systém mužského poručnictví;
17. vyzývá saúdské orgány, aby bezpodmínečně propustily všechny obránce a obrádkyně ženských práv, zejména bojovnice hnutí za právo žen řídit, jako je Ludžajn al-Hadlúlová, Fahad Albutairiová, Samar Badawíová, Nasíma as-Sádaová, Nóf Abdalazízová a Míá az-Zahráníová, a aby zrušily veškerá obvinění proti nim a proti Ímán an-Nafdzánové, Azíze al-Júsufové, Amal al-Harbíové, Ruqayyah al-Mharibové, Šáden al-Anezíové, Abír Na'amanqáníové a Hatún al-Fásíové; důrazně odsuzuje veškeré mučení, sexuální zneužívání a jiné formy špatného zacházení, kterým tyto ženy čelí; požaduje nestranné vyšetření porušování jejich lidských práv a žádá, aby byli všichni pachatelé pohnáni ke spravedlnosti;
18. vyzývá vládu Saúdské Arábie, aby změnila článek 39 základního zákona z roku 1992 a zákona pro boj proti počítačové trestné činnosti a zaručila svobodu tisku a vyjadřování jak na internetu, tak mimo něj; vyzývá vládu Saúdské Arábie, aby změnila svůj zákon o sdruženích v souladu s mezinárodním právem tak, aby umožňoval zřizování a fungování nezávislých organizací pro lidská práva;
19. naléhavě žádá saúdské orgány, aby zvláštnímu zpravodaji OSN pro lidská práva migrantů a zvláštní zpravodajce OSN pro situaci ochránců lidských práv umožnily neomezený přístup do své země v souladu s jejich příslušnými mandáty;
20. vyzývá delegaci EU a diplomatické mise členských států EU v Saúdské Arábii, aby naléhavě požádaly o povolení navštívit zajišťovací zařízení pro migranty; trvá na tom, že prosazování lidských práv musí být základem vnější politiky EU;
21. naléhavě žádá místopředsedu Komise, vysokého představitele, ESVČ a členské státy spolu se zvláštním zástupcem EU pro lidská práva, aby iniciovali vytvoření společného přístupu k účinnému uplatňování obecných zásad EU týkajících se ochránců lidských práv v Saúdské Arábii; v tomto smyslu žádá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby před zahájením dialogu o lidských právech se Saúdskou Arábií určil konkrétní měřítko a praktické cíle;

Čtvrtek 8. října 2020

22. vyzývá saúdské orgány, aby ratifikovaly Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, odvolaly výhrady k Mezinárodní úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen, ratifikovaly opční protokol k této úmluvě a Úmluvu OSN o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin, opční protokol k úmluvě proti mučení, Ženevskou úmluvu z roku 1951 a Úmluvu o osobách bez státní příslušnosti; vyzývá saúdské orgány, aby vydaly stálé pozvání k návštěvě země v rámci všech zvláštních postupů Rady OSN pro lidská práva; vyzývá k vytvoření zvláštního zpravodaje OSN pro Saúdskou Arábii v souladu s ostatními zvláštními postupy Rady OSN pro lidská práva vytvořenými pro nejzávažnější situace lidských práv na světě;
23. znovu opakuje svou výzvu k ukončení vývozu technologií sledování a dalšího vybavení, které může usnadnit vnitřní represe, do Saúdské Arábie;
24. naléhavě opět žádá Radu, aby přijala mechanismus sankcí EU v oblasti lidských práv jakožto rozhodnutí týkající se strategických zájmů a cílů Unie podle čl. 22 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a aby zajistila, že okamžitě po jeho přijetí budou uvaleny celounijní cílené sankce na osoby zodpovědné za vraždu novináře Džamála Chášukdzího;
25. naléhavě žádá předsedu evropské Rady ministrů, předsedkyni Evropské komise a členské státy, aby snížili status institucionálního a diplomatického zastoupení EU na nadcházejícím summitu vedoucích představitelů skupiny G20, a tak se vyhnuli legitimizování beztrestného porušování lidských práv a probíhajícího nezákonného a svévolného zadržování osob v Saúdské Arábii;
26. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Evropské komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Evropské službě pro vnější činnost, generálnímu tajemníkovi OSN, vysoké komisařce OSN pro lidská práva, vládě Etiopie, Jeho Veličenstvu králi Salmánovi bin Abd al-Azízovi a korunnímu princimu Muhammadovi bin Salmán ál-Saúdovi, vládě Království Saúdské Arábie a generálnímu tajemníkovi Střediska pro národní dialog Království Saúdské Arábie; žádá, aby bylo toto usnesení přeloženo do arabštiny.
-